

[Gert Petersen.]

ikke. Det er muligt, at det er det, han tænker. Jeg vil nærmest mene, at han tænker på noget økonomisk-politisk. Jeg er enig med udenrigsministeren i, at der ikke er noget i Kissingers tale, som umiddelbart tyder på, at han tænker på Japan i en militær forbindelse. Jeg har set en leder i Washington Post, hvor man kommer til det resultat, at Kissinger ikke er synderlig meget interesseret i de militære aspekter. Det er først og fremmest økonomi, der nu optager USA, men altså økonomi i ordets bredeste forstand, økonomi og politik på én gang. Det er i den henseende, er det ganske klart for mig, at Kissinger kobler Japan ind, altså ikke i økonomi i almindelig snæver forstand, men også i et politisk billede.

Så vil jeg godt komme med et par kommentarer til de forskellige punkter i udenrigsministerens redegørelse, først om den europæiske sikkerhedskonference. Nu startede jeg med at komme med nogle meget stærkt kritiske betragtninger, så nu vil jeg godt være lidt venligere. Jeg synes, at den danske regering i almindelighed har indtaget en positiv og god holdning til ideen om en europæisk sikkerhedskonference, og i den henseende finder vi grund til at støtte den.

Der er dog et par punkter, som godt kan kræve nogen diskussion. Den dagsorden, man forhandler om i Helsingfors, har jo to kildne punkter, om jeg så må sige. Det ene vedrører de såkaldte menneskelige relationer og fri bevægelighed over grænserne osv. for mennesker og ideer, og det andet punkt vedrører konferencens opfølgning.

Hvad den fri bevægelighed angår, hvor Danmark har spillet ud deroppe — man kunne måske endda sige: hvor Danmark fik til opgave at spille ud og har spillet ud — er jeg helt enig i som et princip, som en målsætning, at det ideal, vi har i dette land, og som vi deler med i virkeligheden vistnok desværre forholdsvis få lande rundt omkring ikke bare i Europa, men også i den øvrige verden, det ideal, at menneskene skal kunne rejse helt frit, og at ideer skal kunne bevæge sig helt frit, er rigtigt, og vi skal bidrage til, at verden bliver præget af dette ideal. Men hvis det skal ske realistisk, må det ske som led i og resultat af en proces, som først skal i gang. Derfor synes jeg nok, det er noget betænkeligt, at man har gjort så meget ud

af at få dette spørgsmål optaget på konferencens dagsorden allerede i denne omgang.

Jeg synes nok, sådan som det er spillet op fra dansk side, at udformningen er meget moderat, og det er en god ting. Men jeg er bange for, at dette punkt kan komme til at forsinke og vanskeliggøre løsningen af det, som i øjeblikket efter min opfattelse må være hovedopgaven for en sikkerhedskonference, nemlig at skabe tryghed og først og fremmest tryghed om den statslige suverænitæt, tryghed i forhold til spørgsmålet om krig og fred i Europa. Jeg er sikker på, at kommer man i gang med det, vil gradvis også de andre problemer kunne løses. Men det er forkert at starte med dem. Det er at sætte vognen foran hesten.

Må jeg i øvrigt sige, at socialdemokratiet har et sikkerhedspolitisk udvalg, som har skrevet en interessant beretning, som er sendt ud til pressen, og som jeg forstår skal drøftes i socialdemokratiet. Heri ser jeg, at dette sikkerhedspolitiske udvalg mener, jeg citerer,

„at Danmark som andre små vest- og østeuropæiske lande bør optræde med smidighed og ikke fastholde forslag om dagsordenspunkter, som kan vanskeliggøre forhandlingerne.“

Det synes jeg er et rigtigt princip. Jeg synes også, at denne arbejdsgruppe har fat på noget rigtigt vedrørende et andet spørgsmål, nemlig konferencens opfølgning. Herom finder jeg ikke rigtig noget i udenrigsministerens redegørelse, men i redegørelsen fra arbejdsgruppen finder jeg følgende:

„Muligheden af, at der på højere plan, eventuelt med deltagelse af udenrigsministrene, afholdes en hel række af konferencer, bør man vise sig imødekomende over for, for en sådan række af konferencer kan i virkeligheden institutionalisere øst-vestlige sikkerhedsdrøftelser og muligt føre direkte til et europæiske samarbejdsorgan for sikkerhedspolitikken og med deltagelse af såvel de østlige som de vestlige lande samt de neutrale nationer, der måtte ønske at være med.“

Jeg er ganske enig i den betragtning og skal i og for sig afstå fra at knytte bemærkninger til den.

Nu er der måske nogle af mine egne venner, som vil beskyldte mig for at føre socialdemokratisk politik, og jeg vil godt lige